
Fra: noreply@regjeringen.no
Sendt: 15. oktober 2015 09:17
Til: Postmottak BLD
Emne: Nytt hørings svar til 14/3576 - Høring - ny lov om Forbrukerklageutvalget

Referanse: 14/3576
Høring: Høring - ny lov om Forbrukerklageutvalget
Løvert: 15.10.2015 09:17
Svartype: Med merknader
Kontakt avsender: Anna Nylund
Kontaktperson: André Pedersen
Kontakt-e-post: andre.pedersen@uit.no
Tittel: Høring - ny lov om Forbrukerklageutvalget
Uttalelse:

Tromsø 14.10.2015

Høring - ny lov om Forbrukerklageutvalget

Jeg viser til ovennevnte dokument, samt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 21.08.2015.

Generelle bemerkninger

Forslaget til ny lov om Forbrukerklageutvalget er godt begrunnet og det er langt på vei enkelt å være enig både med forslagene og med begrunnelsene. Jeg ønsker derfor ikke å kommentere detaljene nærmere. Jeg ønsker imidlertid å kommentere to forslag.

Det første er forslaget om at leder eller nestleder kan fatte enklere vedtak og avvise saker. Fra et rettssikkerhets- og et legitimitetsperspektiv er det viktig at Forbrukerklageutvalget avgjør klagene, og at det ikke er sekretariatet som fatter den endelige avgjørelsen. Sekretariatet har en viktig funksjon i forberedelsen av sakene, men sekretariatet bør ikke fatte vedtak. Av effektivitetshensyn er det viktig at avgjørelseskompetansen gis til leder og nestleder alene.

Det andre er at partene selv må bekoste sakkyndige. Dette er problematisk fordi kostnaden for sakkyndig i noen saker kan være uforholdsmessig høy i forhold til verdien på tvistegjenstanden. Bruk av to sakkyndige betyr dobbelte utgifter. For forbrukere med dårlig råd kan utgiften med sakkyndig innebære et reelt hinder for tilgangen til tvistebehandling. Det setter også forbrukere i ulik posisjon avhengig av om tvisten forutsetter at sakkyndige blir involvert eller ikke. Den danske regelen om at Forbrukerklageutvalget selv sørger for å innhente en sakkyndigutredning er derfor å foretrekke.

Kommentarer på spørsmålene departementet ønsket uttalelser om:

1. Næringsdrivers plikt å betale forbrukerens sakskostnader når næringsdriver selv bringer Forbrukerklageutvalgets vedtak inn for tingretten

Forslaget om at næringsdriveren plikter å betale forbrukerens sakskostnader er stort sett uproblematisk. Prosessrisikoen er generelt sett vesentlig lavere for næringsdrivere enn forbrukere. For noen mindre bedrifter og enkeltmannsforetak kan prosessrisikoen og kostnadene være et problem. Om saken, unntaksvis, har prinsipiell betydning, kan man tenke seg at en bransjeorganisasjon vil støtte den næringsdrivende i saken. De fleste forbrukertvister faller imidlertid inn under reglene for småkravprosess, slik at prosessrisikoen i tingretten er begrenset.

1. Arbeidsdelingen mellom Forbrukerrådet og Forbrukertvistutvalget

Arbeidsfordelingen mellom Forbrukerrådet og Forbrukerklageutvalget er god. Det er viktig at Forbrukerklageutvalget har et eget sekretariat og fremstår som en egen enhet uten bindinger til Forbrukerrådet. Dette er viktig både fordi Forbrukerrådet har uttrykkelig som oppgave å fremme forbrukernes interesser og fordi koblingen mellom mekling og bindende tvisteløsning må fjernes for å få en uhildet prosess i Forbrukerklageutvalget. Forbrukerklageutvalget kan få tilgang til notatene fra Forbrukerrådet, men partene må få anledning til å kommentere disse.

1. Forskriftshjemmelen for å fastsette verdterskel for hvilke krav som tas til klagebehandling, også bør omfatte en øvre verdterskel

Spørsmålet om en nedre verdterskel for krav som tas til behandling er problematisk. Selv om terskelen kan lede til mer effektiv behandling fordi man kan avskjære «bagatellsaker» kan terskelen være problematisk i noen typer av saker der beløpet ofte er relativt beskjedent. Dette gjelder blant annet klær, sko, leker, elektronikk og forbruksgjenstander. Likeså kan noen type serviceytelser i regel ha for lav verdi, for eksempel taxi, parkering og vaskeritjenester. Følgen blir da at det blir vanskelig for forbrukere å få rett på disse områder og at rettsutviklingen og «prejudikatdannelsen» stopper opp. Slik kan en nedre verdterskel forhindre at ulovlig praksis eller standardavtaler ikke endres. Samlet er verdien av slike små krav stor. En aktiv bruk av tvisteloven § 1-3 om rettslig interesse kan brukes til å begrense mengden «bagatellsaker» dersom det skulle være nødvendig. Alternativt bør man innføre en regel om unntak fra regelen

både for prinsipielle saker og saker der det av andre grunner er viktig å få en endelig avgjørelse som kan tvangsfullbyrdes. Til sist er det trolig slike små-små saker som vil klages inn for forbrukerklageutvalget. Store-små saker løses gjerne ved eksisterende tvisteløsningsmekanismer.

Spørsmålet om en øvre verditerskel er også problematisk. For å oppnå koherens i rettssystemet er det naturlig å sette grensen til kr. 125.000, som er grensen for obligatorisk behandling i forlikrådet og for småkravprosess. Samtidig vil en slik grense i praksis bety at relativt vanlige tvister om blant annet biler, båter og oppussing av bolig vil falle utenfor reglene om behandling i Forbrukerklageutvalget. Dette vil i sin tur gjøre det mer kostbart for forbruker, næringsdrivende og samfunnet som helhet å løse disse konfliktene.

1. Mekling i Forbrukerrådet bør a) avbryte foreldelsesfrist og b) ha den virkning at sak ikke kan bringes inn for domstolene før mekling er avsluttet (litispensvirkning). Bør dette i så fall gjelde bare Forbrukerrådet, eller også andre meklingsorgan godkjent etter lov om klageorganer for forbrukersaker? Bør rettsvirkninger som nevnt i a) og b) bare gjelde saker som kan bringes videre inn for Forbrukertvistutvalget?

Spørsmålene om foreldelsesfrist og litispens henger tett sammen. Dersom mekling avbryter foreldelsesfristen, bør mekling også ha en litispensvirkning og omvendt. For å unngå dobbeltbehandling er det viktig at litispensvirkningen gjelder alle typer av klageorganer og alle typer av konfliktløsning (mekling, nemder etc.). Utenrettslig tvisteløsning er gunstig både for partene og for samfunnet. Tvisten blir løst raskt og billig. Derfor bør utenrettslig tvisteløsning av forbrukertvister gis fortrinn. Dette oppnås ved at mekling ved Forbrukerrådet og andre godkjente meklingsorgan og behandling i andre typer av klageorganer både avbryter foreldelsesfristen og gis litispensvirkning. EUs meklingsdirektiv (Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2008/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter av mægling på det civil- og handelsretlige område OJ L 163/3) tar utgangspunkt i at mekling avbryter foreldelsesfristen (artikkel 8). Selv om meklingsdirektivet ikke gjelder alle typer av alternativ konfliktløsning er den en viktig pekepinn om hvordan mekling (og andre typer av alternativ tvisteløsning) kan bli et attraktivt alternativ til domstolsbehandling.

Det er også viktig å sikre at overgangen fra mekling til andre typer av konfliktløsning, særlig fra Forbrukerrådet til Forbrukerklageutvalget skjer på en måte som gjør at det er gunstig å fortsette i Forbrukerklageutvalget selv om foreldelsesfristen ligger nær i tid. Dersom saken blir behandlet både i Forbrukerrådet og i Forbrukerklageutvalget vil fristen på seks måneder i tvisteloven § 18-2 tredje ledd være problematisk. Det er viktig at retten og ulike konfliktløsningsorgan kan koordinere behandlingen av tvisten, slik at man velger ut den prosessen som er mest egnet ut fra en helhetsvurdering av den konkrete saken og av den konkrete prosessen i klageorganet.

Med vennlig hilsen,

Anna Nylund

Professor, jur.dr.

Det juridiske fakultet

UiT – Norges arktiske univeristet

Vedlegg: -